

Online- och webbnyheter för TLS medlemmar

Nr 2001:3 2001-06-12

Nyhetsbrevet produceras på uppdrag av TLS. Syftet är att hålla medlemmarna à jour med online-/webbranschen. Det är inriktat mot information för yrkesmässig användning och avgränsat på i princip samma sätt som branschorgan som Information World Review (IWR), Electronic Information Report (EIR), Online, EContent, Information Today etc. Dessa utgör också de viktigaste källorna vad gäller internationella nyheter. Beträffande Sverige hämtas nyheter av relevans från Computer Sweden (CS), Dagens IT (DIT), Vision m fl.

Nu när luften gått ur IT-bubblan så minskar också nätannonseringen. Nyhetsbrevet inleds med några ord kring detta (avsnitt 1) vilka, efter sedvanliga Internationellt (avsnitt 2) och Sverige (avsnitt 3), ledsagas av lite mer fakta (avsnitt 4). Nyhetsbrevet avslutas med sammanfattningar av nyheter kring några andra företeelser som inte blivit så framgångsrika som många förutsett och/eller där de traditionella företagen är på väg att ta hem spelet även på nätet: E-böcker, nätbokhandlar, näthandel/detaljhandel, e-hälsa, nätmäklare, webbkrytering, e-utbildning och mobil information (avsnitt 5).

Lars Klasén

Sema InfoData

lars.klasen@infodata.se

1. Ny vår för betaltjänster när annonsmarknaden viker

Nu finns det siffror på det vi haft på känn: marknaden för nätannonser minskar. Rapporter visar på en nedgång från allt mellan 15 % och 58 %. Effekten har vi ju redan sett: allt fler webbföretag med helt eller delvis annonsfinansierad verksamhet har sedan i höstas fått göra drastiska nedskärningar - eller gått under. I Sverige såväl som internationellt. Samtidigt börjar allt fler f d gratistjänster att ta betalt. Det bär inte minst flera nyheter i detta nyhetsbrev vittnesbörd om.

Gratisinformationen på webben har ständigt ökat. Samtidigt har intäkterna från webbannonsering ökat snabbt: i Sverige tiofaldigt bara under perioden 1996-1998, upp till ca 250 miljoner kr, dvs ännu långt från betaltjänsternas intäkter samma år: drygt 1.4 miljarder kr. Därför upplevdes inte heller de annonsfinansierade tjänsterna som något större hot.

Men så 1999 syntes allt tydligare tecken på förändringar. Allt fler gratistjänster med även "högvärdig" information startades. Under våren överraskades informationsmarknaden av sökportalerna Northern Light och Powerize.com, som båda erbjöd gratis sökning i sådan information som var avgiftsbelagd vid etablerade online/webbtjänster. Mest uppmärksammas blev dock Britannica.com, som under hösten omvandlades från betaltjänst till annonsfinansierad gratistjänst. Webbplatser med gratis patent startades. Onlinetjänsternas företagsregister utmanades av gratistjänster på webben, bland dem Bonniers Bizbook.

IT-optimismen var nu på topp – Den Nya Ekonomin var ju här! – och effekten på webbannonseringen blev våldsamt. Här i Sverige ökade försäljningen av annonser på webben till uppemot 1 miljard kr under ett år från mitten av 1999. Samtidigt sjönk tillväxttakten på onlinemarknaden till rekordlåga 3 % på ett år, från normalt 10-15 %. Jag uppskattar omsättningen år 2000 till ca 1.5 miljarder kr.

Men nu är det 2001 och webbannonseringen minskar alltså. Samtidigt ser vi en trend mot att gratistjänster omvandlas till betaltjänster. Northern Light numera betalt för allt utom basala sökningar, efter att under lång tid ha närmast sig de etablerade online/webbtjänsterna. Powerize.com köptes i

höstas av betaltjänsten Hoover's. Delphion (f d IBMs stora gratis patentdatabas) ska börja ta betalt, liksom Bizbook. Faktum är att till och med Britannica.com ska bli betaltjänst igen!

"Information wants to be free" hette det i Internets barndom. I all ära. Men den kostar ju att producera och tillhandahålla! Därför kan annonsmarknadens "fall" mycket väl bli det som "återställer ordningen" på informationsmarknaden. Det syns redan i USA. Och här hemma tror jag att tillväxten för online-/webbmarknaden snart åter kommer upp i samma samma nivåer som för ett par år sedan. Bra, anser jag. Det möjliggör en informationsförsörjning som är fullödlig och pålitlig. Det kan aldrig en informationsförsörjning som helt eller till stor del baseras på annonser bli.

Synd bara att information tycks förbli en evig "doldis" (trots allt tal om "innehåll" i dessa bredbands- och 3G-tider ...). Se bara på hur det gått för den mäsas som startades i Stockholm 1998 och då hette "Online Information Scandinavia"! Medan den då handlade nästan helt om information och informationstjänster så heter den nu E-Business Software & Information Management - och av 150 utställare på årets mässa var det inte ens 10 som presenterade "information". Nu är det portaler, IM, KM och CM som gäller! Men ordningen är väl återställd även här - och den rör som så ofta teknik. (Se vidare om mässan i avsnitt 3.1).

2. Internationellt

2.1 STM - Allmänt

Wolters Kluwer köper SilverPlatter, som nu ska integreras i Kluwers enhet för medicinsk och vetenskapliga information, Ovid Online, som därmed blir i stort sett dubbelt så stort. SilverPlatter har en stark ställning i Europa medan Ovid är starkast i USA. SilverPlatter tillhandahåller 250 databaser och 6.500 tidskrifter via CD-ROM, Internet och intranät. Dess produkt SilverLinker har 2.5 milj länkar till 6.500 tidskrifter och 2 milj artiklar. Man har 170 anställda, 11.000 kunder och omsätter ca 700 milj kr. Ovid har 5.000 kunder med 2.5 milj användare. (EIR 13/4 2001, InfoToday NewsBreaks 16/4 2001, IWR May 2001)

Reed Elseviers köp av Harcourt har nu godkänts av USAs myndigheter. Nu återstår granskning i UK, men det är oklart hur lång tid det kan ta. (EIR 11/5 2001, NewsBreaks 14/5 2001). Köpet har väckt en häftig debatt i USA (ja, inte bara där ...), där Reed Elsevier och Thomson pekas ut som monopolister. Nick Baker vid Reed Elsevier menar att det är fel och säger att Elsevier Science bara äger 12-13 % av de 7.000 främsta tidskrifterna. Kluwer äger 6 % och Harcourt också 6 %. Men Mary Case vid Association of Research Library säger att det är ett faktum att titlar från Elsevier Science svarar för 1 miljard kr eller 35-40 % av medlemmarnas STM-budget. (NewsBreaks 30/4 2001)

LexisNexis och Factiva leder användarligen - men Hoover's ökar mest. Enligt EIRs kvartalsvisa redovisning var år 2000 ett starkt år vad gäller nya abonnenter till onlinetjänster. Följande gällde den 31/12 2000 beträffande antal lösenord/abonnenter till ett urval onlinetjänster: LexisNexis 2.300.000 (21 % ökning sedan 1999), Factiva 1.250.000 (33 %), WSJ.com 535.000 (43 %), Dun & Bradstreet 308.000 (16 %), Hoover's 280.000 (69 %), OCLC First Search 35.000 (20 %), Multex.Net 38.000 (38 %) och Ovid 29.000 (45 %). Beträffande antal kunder/kontrakt gällde den 31/12 2000: NewsEdge 1.700 (21 %) och OneSource 843 (45 %). (EIR 27/4 2001) (Anm: Ingen uppgift redovisas för Dialog, som dock enligt egna uppgifter har 20.000 kunder. /Lars)

Marknaden för STM online var 11 miljarder kr år 2000. Det innebär en ökning med 10 % jämfört med 1999. SIMBA har jämfört de fem viktigaste konkurrenternas omsättning och antal "end-users": Elsevier Science (inkl ScienceDirect): 9.5 miljarder kr & 9 milj användare. Wolters Kluwers International Health & Science: 7.5 miljarder kr & 7 milj användare. Thomson Corp.s Scientific & Healthcare (inkl ISI): 8 miljarder kr & 6 milj användare. Wiley (inkl InterScience) (end. 9 månader): 4

miljarder kr & 3 milj användare. Academic Press (inkl IDEAL): 8 miljarder kr & 10 milj användare. (EIR 1/6 2001)

Bara 6 % (2.1 miljarder kr) av Kluwers omsättning år 2000 (37 miljarder kr) rörde Internet. Även om det är en avsevärd ökning jämfört med 1999 (400 milj kr) är det mindre än förväntat och nu tror man inte längre på målet 11 miljarder år 2003. En orsak är att kunderna i högre utsträckning än väntat håller fast vid CD-ROM. (EIR 30/3 2001)

2.2 STM - online/webbtjänster (utom de fyra stora), databaser, tidskrifter, patent ...

Scirus.com har nu släppts. Denna produkt från Science Direct (Elsevier Science) erbjuder sökning i såväl "traditionella" källor som vetenskapligt material på webben som inte finns indexerat i vanliga sökmotorer. Totalt täcks 70 milj sidor. (Elsevier Science 1/4 2001, ResearchBuzz 12/4 2001 - som har lite synpunkter på Scirus påstådda förmåga att utesluta webbplatser som inte innehåller vetenskapligt material, EIR 1/6 2001)

ScienceDirect digitaliserar äldre årgångar av sina 1.200 publikationer. Många ska täckas från sitt första nummer (vissa ända från 1900-talets början). Det omfattande arbetet tar 4-5 år. (EIR 1/6 2001)

ISI Web of Knowledge är en ny plattform som samlar och kompletterar ISIs onlineresurser. Den ska integrera Web of Science, Current Contents Connect och andra resurser och gradvis utvecklas till en fullödig portal för vetenskap, inklusive länkar till webbplatser och fulltext, möjlighet till individuell anpassning, mm. Övrigt från ISI: Nya Current Contents Connect version 1.6 innehåller bl a länkar till 14.000 utvalda webbplatser. Ett nytt verktyg för "forskningsanalys", ISI Essential Science, baseras på 8.500 tidskrifter fr o m 1991. (EIR 1/6 2001, EContent May 2001)

ISI Reaction Citation Index finns nu vid ChemWeb.com. Det kombinerar information från Current Chemical Reactions med referenser från Science Citation Index. (IWR April 2001, NewsBreaks 9/4 2001)

BIOSIS Previews med referenser till forskningsrapporter mm 30 år bakåt i tiden kan nu sökas via ISI Web of Science. Även CAB Abstracts läggs upp vid tjänsten. (Online May/June 2001)

eScience nytt sökverktyg för webben från CAS. Den nyttjar sökmotorerna Google och ChemIndustry.com och är tillgänglig via STN Easy. Med eScience kan en sökning i STN enkelt återupprepas på webben. (STNewslin 23/4 2001). CAS avser att integrera eScience med SciFinder m fl STN-produkter i slutet av året. Starten för GetInfo har skjutits till tredje kvartalet. (NewsBreaks 9/4 2001)

2.2 milj referenser 1947-1966 från Chemical Abstracts nu i CA och CApus på STN. CApus består därmed av 18 milj referenser fr o m 1947. (STNewslin 5/2001)

MedPharmGuide är en ny sökmotor inom kemi. Den drivs av Fiz Chemie Berlin och är gratis. Sedan starten i januari 2001 har den indexerat 1.5 milj webbplatser. (IWR April 2001)

PubMed länkar till artiklar vid EBSCO Online, som därmed är den första tjänst som PubMed länkar till. (Online May/June 2001)

49 OECD-publikationer finns nu i fulltext via EBSCO Online. (EBSCO 29/4 2001)

CSAs Internet Database Service länkar nu till 6.000 e-tidskrifter vid BioOne, CatchWord, E*Subscribe, EBSCO, OCLC FirstSearch, HighWire, IDEAL, RoweCom, Kluwer, LINK, ScienceDirect och SwetsNet. (CSA 20/4 2001)

Ingenta växer mycket snabbt. Under halvåret 1/10 2000 - 31/3 2001 växte omsättningen med nära 300 % till 67 milj kr. 15 % av tillväxten härrör från integrationen av CatchWord. Man räknar med lönsamhet i slutet av 2001. ingenta har nu avtal med 150 förlag m fl, dvs dubbelt så många som för ett år sedan. (EIR 25/5 2001, NewsBreaks 21/5 2001, IWR June 2001)

Infotrieve har nu avtal med 44 förlag om leveranser av artiklar online. Man har därtill tecknat avtal om leverans av dokument som beställs via SilverPlatters databaser. (NewsBreaks 11/6 2001)

SilverPlatter öppnar databas inom teologi. Den heter ATLAS Full Text Plus och länkar till fulltexten i de senaste 50 årgångarna av de 30 viktigaste tidskrifterna inom teologi, vilka har digitaliserats av American Theological Library Association. (Online May/June 2001)

Ovid@Hand ska lansera en handdatortjänst för läkare för nya artiklar mm (NewsBreaks 4/6 2001)

Bell & Howell blir ProQuest. Namnen på de två bolag som ingår blir nu ProQuest Information and Learning (fd UMI) och ProQuest, Bell & Howell Publishing Services. (NewsBreaks 11/6 2001)

Physics Today nu gratis på webben. Den publiceras av American Institute of Physics. Det finns dock planer på att ta betalt för delar av den. (www.physicstoday.org) (IWR May 2001)

Patentwebbplatsen Delphion börjar ta betalt. Abonnemang på Delphion (fd IBMs patentdatabas), som hittills varit gratis, kostar nu 750-1.500 kr per månad. (Delphion 11/4 2001, FreePint 27/4 2001)

Derwent och Delphion i samverkan. Derwents World Patent Index (WPI) finns nu tillgänglig via Delphions Intellectual Property Network (IPN) där dess referenser är länkade till patenten i original. (IWR April 2001)

SDI för Derwents World Patent Index (WPI). Derwent förser nu sin egen version av WPI med SDI-funktion. Detsamma gäller WPI på STN. SDI för WPI finns sedan tidigare vid Dialog och Questel-Orbit. (IWR May 2001)

Questel-Orbit lanserar QWEB 2.0. Den ger webbåtkomst till Q-Os databaser, med möjlighet att nyttja Q-Os kommandospråk. Nytt är också att utformatet är XML. Questel-Orbit har också annonserat nya fulltextdatabaser med patent från EPO. (NewsBreaks 11/6 2001)

Gratis söktjänst för artiklar inom datavetenskap. Bakom ResearchIndex, som ger tillgång till över 300.000 artiklar, står NEC Research Institute. (www.researchindex.org) (ResearchBuzz 12/4 2001)

OSH.net tillhandahåller 1.300 länkar inom arbetsmiljö. (www.osh.net) (IWR May 2001)

2.3 "De fyra stora"- Dialog, Factiva, LexisNexis och West

Dialog, DataStar, Profound och West - ska Thomson integrera dem? I en intervju med Dialogs vd Roy M. Martin framskymtar att det fortfarande finns försiktiga (mycket försiktiga!) planer på att integrera Dialog och DataStar, dock knappast Profound. En integrering med West då? Nej, det finns ingen anledning. Marknad, leverantörsavtal mm motsäger nyttan. (Information Today June 2001)

Informationsspecialisterna i centrum för Dialogs strategiska satsningar. Det sägs klart ut i pressreleaser, uttalanden mm från Dialog och dess representanter. (Anm: Back to basics ... /Lars). Som ett led i satsningarna lanseras nu **Quantum2**, vilket är ett "program för informationsspecialister". Det är avsett att ge stöd i form av utbildning, seminarier och konkret hjälp vad gäller att sprida kunskap om värdet av informationssökning inom den egna organisationen. (Dialog 29/5 2001)

Sök pay-per-view i DialogSelect Open Access. Tjänsten, som ger tillgång till 250 (i princip alla viktiga) av Dialogs databaser, får mycket gott betyg av Mick O'Leary i en artikel: "Even if you're are Web search expert, until you've seen the data riches of DialogSelect, you ain't seen nothin' yet". De flesta dokument kostar mellan 25 och 40 kr och betalas med kreditkort. Det går dock att abonnera: vid köp för minst 750 kr per månad erhålls då 25 % lägre priser. (InfoToday LinkUp May/June 2001)

Dialog1 ny produkt för "slutanvändare". Den har hittills försetts med "moduler" för sökning inom bl a immaterialrätt, läkemedel och affärs-/marknadsinformation. Energi, ingenjörsvetenskap och bioteknologi står på tur. (Dialog 26/4 2001)

Dialog Intranews ger kontinuerligt nyhetsflöde. Produkten ingår i Dialogs IntraIntelligence-lösning och levererar nyheter till intranät i XML- eller HTML-format så snart de mottas. (Dialog 26/4 2001)

DataStar lanserar PrivateStar. Tjänsten (eller funktionen ...) ger informationsspecialister möjlighet att lägga upp egna filer (inkl egna sökresultat) för sökning vid DataStar, där de kan sökas via DataStars ordinarie gränssnitt och sökfunktionaliteter. (Dialog 29/5 2001)

Profound har fått ny sökmotor från AltaVista. Därtill har Profounds QuickSearch försetts med samtliga rapporter från Investext i PDF, företagsfakta från Teikoku, ICC, Dun & Bradstreet, marknadsrapporter från IDC, m fl. (Dialog 26/4 2001, EIR 1/6 2001).

Factiva.com efterträder Reuters Business Briefing och Dow Jones Interactive. Allt som nu finns vid RBB och DJI ska ingå. RBB och DJI kommer att underhållas i ytterligare två år. (IWR June 2001)

Factiva omsatte 2.4 miljarder kr år 2000; en ökning med 8.3 % jämfört med 1999. (EIR 20/4 2001)

Factiva Select är den fjärde produkten i Factivas Integration Suite. Den ersätter Reuters Business Briefing (RBB) Select och sägs vara kraftfullare, beroende på informationen är XML-taggad och därmed enkel att integrera i kundernas system. Kunderna erhåller ett kontinuerligt flöde av relevanta nyheter från de 4.000 källor från RBB och Dow Jones Interactive som ingår. (IWR May 2001, NewsBreaks 9/4 2001)

Factiva startar en portal för omvärldsbevakning tillsammans med amerikanska omvärldsbevakningsföretaget Fuld & Co. Den riktar sig lika mycket till administrativ personal och chefer som omvärldsbevakare och visar tydligt Factivas ambition att nå andra än de "traditionella" informationsspecialisterna, som ju sedan tidigare har portalen InfoPro Alliance. (IWR April 2001)

Factiva startar portalen Content Community. Det är en portal för de förlag m fl som står bakom de 8.000 källor som ingår i Factivas informationsutbud. (NewsBreaks 2/4 2001)

Factiva och Inxight Software i gemensam satsning på produkter för intelligent indexering och kategorisering. De är avsedda för såväl internt och externt material. (NewsBreaks 28/5 2001, EContent April 2001, EIR 1/6 2001)

LexisNexis förändrar namn och logotyp. Namnet skrivs nu (som synes) alltså utan bindestreck. I och med detta manifesteras en global satsning (precis som konkurrenten West). Av LexisNexis intäkter år 2000 (18 miljarder kr) genererades 21 % i Asien, Latinamerika och Sydafrika. (EIR 18/6 2001, NewsBreaks 21/5 2001)

LexisONE har tecknat avtal med MediConnect.net om information inom medicin mm av relevans för advokater. LexisONE riktar sig till små advokatfirmor och är delvis gratis. (InfoToday NewsLink 23/4 2001)

LexisNexis fortsätter att tillhandahålla information till Office.coms Telebase, och därmed även till Brainwave. (EIR 11/5 2001)

West Group konsoliderar. För att motverka den "splittring" som orsakats av flera uppköp koncentrerar nu West sin publiceringsverksamhet i USA till tre orter (Rochester, Eagan, Cleveland) och lägger därför ner i tre andra. Man behåller kontor i Washington. (EIR 20/4 2001)

Westlaw Wireless ger mobil tillgång det mesta vid Westlaw och West Legal Directory i fulltext. Ordinarie användaridentiteter och lösenord kan användas. (NewsBreaks 30/4 2001)

2.4 Övrig affärs-, nyhets-, företagsinformation ...

Reuters köper Bridge Information Systems. Efter ett par månaders kamp där spekulanterna gradvis höjde buden avgick alltså Reuters som segrare. I och med köpet av Bridge, som är nummer tre på marknaden för finansiell information efter Reuters och Bloomberg (störst i USA), får Reuters en snabb väg in på den amerikanska marknaden. Köpesumman blev 2.8 miljarder kr (275 milj USD). Bridge omsatte ca 4.3 miljarder kr år 2000, med en förlust på drygt 1 miljard kr. Bridge Telerate är fortfarande till salu. (EIR 4/5 2001). Även Reuters har det tufft och ska nu avskeda 50 chefer. (EIR 1/6 2001)

Hoover's och Financial Times integrerar varandras information. Alla nyheter på FT.com kommer att ha länkar till Hoover's Online företagsrapporter (USA och Europa) medan Hoover's rapporter kommer att länka till relaterade nyheter vid FT.com. (EIR 16/3 2001, IWR April 2001)

Hoover's satsar på abonnemang när annonsmarknaden viker. Under första kvartalet 2001 kom 60 % av intäkterna från abonnemang, 25 % från annonser och e-handel, 9 % från vidareförmedlat innehåll och 6 % från tryck. Intäkterna från annonser och e-handel sjönk 45 % under kvartalet. Ett led i satsningen är **Hoover's Intelligence Monitor**, en "lyxversion" av Hoover's Online. Ett företagsabonnemang på denna tjänst kostar 36.000 kr per månad. (EIR 11/5 2001). Nu startar man också **Hoover's Information Marketplace**, som erbjuder marknads- och företagsrapporter från Forrester m fl. (EIR 8/6 2001). Hoover's har 3 milj användare, varav 280.000 är betalande abonnenter. Antal anställda är 315. (EContent May 2001)

Hoover's Media Technologies har utvidgats med 2.000 periodika och 3.000 webbplatser. (EIR 13/4 2001)

Bureau van Dijk har visat sin nya produkt OSIRIS. Den tillhandahåller information om och möjlighet till avancerade analyser av 22.000 börsnoterade företag, 1.400 banker och 220 försäkringsbolag i 90 länder. OSIRIS finns på CD-ROM men kommer online i december. (NewsBreaks 4/6 2001)

Business.com köpte Work.coms URL för 5 miljoner kr. Work.coms portal, som öppnades i augusti 2000 av Dow Jones och Excite@Home, lades ner i april. Den tillhandahöll bland annat affärsnyheter. Bakom nedläggningen fanns bl a minskade annonsintäkter. Strax därpå köpte konkurrenten Business.com dess URL och omdirigerade trafiken sin egen portal. Allt fler av Business.coms konkurrenter har kastat in handduken under den senaste tiden, som en följd av en sviktande annonsmarknad och sinande riskkapital. (EIR 16/3, EIR 13/4 2001, NewsBreaks 16/4 2001)

Mergents FISonline utvidgas med Dun & Bradstreets Million Dollar Directory, som innehåller information om en halv miljon företag i USA. Man har sedan tidigare information från Hoover's och OneSource Business Browser. Mergent har över 17.000 kunder globalt. (IWR May 2001)

OneSource Business Browser utvidgas med Financial Times nyheter i fulltext. (IWR June 2001)

The BankingChannel ger tillgång till nyheter, data, statistik, publikationer mm från Thomson Financial, tillsammans med Electronic Marketplace guide för banksektorn, information från Dow Jones, Screaming Media mm. (www.thomsonfinancial.com) (Online May/June 2001)

Globaltechnoscan har startat en onlinetjänst över globala M&A-aktiviteter inom tekniksektorn. (Online May/June 2001)

Reuters gratisarkiv tillhandahålls på CD-ROM (vilket inte framgick i föregående nyhetsbrev) och innehåller 800.000 nyheter augusti 1996 - augusti 1997 i XML-format. Det är avsett för forskare, vilka som tack för hjälpen måste förse Reuters med en kopia av allt material som produceras med hjälp av data från arkivet. (IWR April 2001)

30.000 informationskällor tillgängliga för användare av IBM WebSphere Portal Server och Lotus K-Station. Det sker i och med avtal med Factiva (via Factiva Search Module och Factiva Track Module), Hoover's, iSyndicate (Intelligent Syndication Platform) och ScreamingMedia. (NewsBreaks 26/3 2001, EIR 30/3 2001)

CompanySleuth börjar ta betalt. Tjänsten erbjuder företagsinformation. (ResearchBuzz 6/6 2001)

EdgarOnline går allt bättre. Under första kvartalet 2001 var omsättningen 43 milj kr och förlusterna bara 5 milj kr. Motsvarande för ett år sedan: omsättning 19 milj kr, förluster 17 milj kr. (EIR 25/5 2001)

Dow Jones rapporterar 17 % minskad omsättning under första kvartalet 2001 jämfört med 2000, till 4.6 miljarder kr. Dow Jones äger bl a WSJ.com. (EIR 20/4 2001)

NewsEdge går åter back. Första kvartalet 2001 redovisades en förlust på 12 milj kr på en omsättning av 175 milj kr. Under fjärde kvartalet 2000 gick man plus med 1.4 milj kr på en omsättning av 185 milj kr. (EIR 18/5 2001)

WSJ.com hade 535.000 betalande abonnenter vid årsskiftet. 65 % av intäkterna om 500 milj kr år 2000 kom från annonser. Därmed drabbas givetvis också WSJ.com av annonsmarknadens minskning - och som en följd avskedas nu 35 personer (av totalt 250). (EIR 30/3, 13/4, 20/4 2001). WSJ.com förses nu också med företagsinformation från Multex.com. (EIR 30/3 2001).

Winstar konkurshotat som en följd av uteblivna betalningar på lån. För att rädda företaget tänker man avskeda 2.000 personer, avbryta investeringar samt sälja delar av sin verksamhet. Bland tänkbara objekt till salu finns Winstars affärsinformationsportal Office.com, som nyligen avskedat 80 anställda. Bland tänkbara köpare finns CBC, MarketWatch.com och konkurrenten Business.com. Office.com uppskattas omsätta 600 milj kr, varav hälften från annonser och hälften från e-handel. (EIR 27/4 2001). (Men nu när också MarketWatch.com enligt (EIR 1/6 2001) annonserat personalnedskärningar - 15 % - efter starkt minskade annonsintäkter kan väl även de anses vara ute ur leken./ LK)

2.5 Referensverk, digitaliseringsprojekt mm

Britannica.com ska börja ta betalt igen. Den blev gratis i oktober 1999. Orsaken är förstås det försämrade klimatet för webbannonser. (Searcher May 2001, Dialog Magazine April 2001, Ny Teknik 2001:16)

Bartleby lanserar ny version av Columbia Encyclopaedia. Denna 6:e upplaga innehåller 51.000 uppslag, 80.000 korsreferenser samt länkar till kartor, föredrag, fulltext mm i andra verk från Bartleby (IWR May 2001)

Xrefer ska inkludera även referensverk som inte är gratis. I höst öppnar man en ny tjänst även för kostnadsbelagda referensverk. Xrefer har idag 54 gratistitlar. (IWR May 2001)

Gratis databas över referensverk från Bloomsbury. Den innehåller 17.000 uppslag och täcker titlar som Dictionary of English Literature, Good Word Guide och Bloomsbury Thematic Quotations. (www.bloomsburymagazine.com/ARC/). (ResearchBuzz 29/3 2001, IWR May 2001)

MITs kursmaterial gratis via OpenCourseWare. Massachussets Institute of Technology, MIT, kommer att publicera i stort sett allt sitt undervisningsmaterial gratis på webben. Det kommer att kosta ca 1 miljard kr och ta 10 år att genomföra. (Ny Teknik 2001:15, CS 12/4 2001, NewsLink 23/4 2001)

ebrary tecknar avtal med Yale och DSI. Även om "nätbiblioteket" ebrary inte öppnade i höstas som planerat går arbetet vidare. Även Yale University Press och DSI Publishing (som ingår i Digital Scanning) ska nu ställa sitt material till förfogande för ebrary (DSI med historiska reproduktioner). (ResearchBuzz 19/4 2001, NewsBreaks 14/5 2001). Senast tillkomna är 12 "university presses", bl a MIT Press, University of California Press och Stanford University Press. (NewsBreaks 4/6 2001)

Bell & Howell ska digitalisera Washington Post. Det gäller all utgivning fr o m 1877 och den kommer att öppnas i 10-årssegment, med början om två år. (ResearchBuzz 17/5 2001)

Onlinetjänst för att söka USA-immigranter. Uppgifter om 17 milj. immigranter som kom till USA via Ellis Island 1892-1924 finns nu sökbara via www.ellislandrecords.org. (Biblioteksbladet 2001:4)

DocuSeek är en databas för videoproduktioner. Det rör sig om dokumentärer, videos inom utbildning mm. Fyra distributörers utbud täcks f n. (Online May/June 2001)

2.7 Rättsinformation

Maria Hamrefors blir chef för Westlaw UK, som ingår i Thomson Legal & Regulatory, med ansvar för strategisk utveckling av Sweet & Maxwells onlinetjänster. Hon har varit vd för svenska Fakta Info Direkt (systerföretag till Sweet & Maxwell) i åtta år. (EIR 23/3 2001)

Thomson Legal & Regulatory har förvärvat Lawpoint, som är en australiensk onlinetjänst för offentlig och rättslig information. Lawpoint har ca 3.000 kunder. (EIR 18/5 2001)

Law.com startar abonnemangsbaserad betaltjänst. Det är law.com/ny, som ger tillgång till rättsinformation relaterad till New York. (EIR 4/5 2001)

Minskade intäkter för Attorneys.com. År 2000 omsatte man 50 milj kr, dvs 9 % mindre än 1999. Tjänsten är gratis att använda men de advokater som vill bli listade måste betala. (EIR 20/4 2001)

EUR-Lex i ny version. EUs institutioner har beslutat att ha en enda ingång till sina onlinetjänster och officiella dokument. Som ett led i detta har EUR-Lex öppnats i ny version. Här finns nu ingång till EUR-OPs dokument, CELEX, PreLex OEIL, mm. I samband med detta har dokumentbeställningen EUDOR stängts. (EUR-Lex)

EUs dokument från ministerrådet publiceras på Internet. Det gäller handlingar som tidigare har lämnats ut endast efter skriftliga förfrågningar. (CS 21/3 2001, DIT 22/3 2001)

2.8 E-hälsa

Gale utvidgar inom e-hälsa i och med att man har förvärvat onlinerättigheterna till tidskrifterna från British Medical Association. Gale Groups produkter ger nu tillgång till 6.500 tidskrifter, varav 3.000 i fulltext. (NewsBreaks 21/5 2001)

WebMD samarbetar med Microsoft. Avtalet avser främst mobil åtkomst till WebMDs tjänster för läkare, där inriktningen ska vara att nyttja Microsofts plattform för handdatorer. (EIR 30/3 2001)

EUHealth är en ny portal för "sjukvårdsmarknaden". Den har startats av SearchandMatch Medical (Manchester), som hävdar att portalen är unik vad gäller information om den europeiska marknaden för sjukvård, med nyheter, information om sjukdomar, regional information, information om EU-kommissionens förehavanden, ett vem-är-vem-register, mm. Den är baserad på den tidigare Blackwell Masters medical database. (IWR May 2001)

2.9 Diverse

RoweCom köps av divine, Inc. divine arbetar med tjänster och lösningar inom webb, KM mm, har 3.000 anställda och har tidigare förvärvat andelar i bl a SageMaker. (NewsBreaks 28/5 2001)

Bright Station i kris - Dan Wagner tvingas gå. Företaget har 110 milj kr på banken - men gör av med 35 milj kr per månad. Intäkterna under år 2000 var 120 milj kr och förlusterna 160 milj kr. Bright Station består av den del av dåvarande Dialog Corp. som inte såldes till Thomson i maj 2000. Nu säljer eller lägger man ner de verksamheter som inte hör till kärnverksamheten. Det som återstår är SmartLogik (produkter och tjänster för informationshantering), som man också troligen snart byter namn till. (EIR 4/5, 8/6 2001)

Leadingside, fd Dataware, har gått i konkurs. Inte oväntat ... (LeadingSide 16/3 2001)

Bibliotekssystem: SIRSI köper konkurrenten DRA. SIRSI marknadsför Unicorn, som fn finns vid ca 1.000 bibliotek. DRA-produkter är DRA Classic, multiLIS, INLEX/3000 och Taos. Ang. SIRSI kan nämnas att Pat Sommers, fd vd vid Dialog, efterträder dess grundare Jim Young som chef samt att Gert Jensen, fd Dataware, numera arbetar vid SIRSI Nordics nyöppnade kontor i Köpenhamn. (NewsBreaks 28/5 2001, SIRSI 15/3 2001, LK)

Marknaden för textsökningsprodukter över 6 miljarder kr år 2000. (Dialog magazine April 2001)

Skapa PDF-filer gratis på webben. Tjänsten erbjuds av BCL Computers (www.GoBCL.com). Följ anvisningarna, skicka iväg dokumentet så kommer det åter via e-mail som PDF-fil. (ResearchBuzz 10/5 2001)

Amazon tar över Borders försäljning på webben. Amazon säljer böcker för 17 miljarder kr om året i USA. Borders är USAs näst största bokhandelskedja men säljer bara för 270 milj kr på webben. Barnes & Noble säljer för 3.2 miljarder. (CS 20/4 2001)

National Geographic måste betala fotograf för publicering på CD-ROM. Fotografen hade redan fått betalt för sina foton när de publicerades i tryck. Men enligt ett prejudicerande utslag i en amerikansk domstol innebär det inte att det är fritt fram för publicering på CD-ROM. (CS 11/4 2001).

Gäller avtalen för tryckta böcker även för e-böcker? Det ska nu en amerikansk domstol avgöra efter att bokförlaget Random House stämt e-bokförlaget Rosetta House. Rosetta House har publicerat e-böcker som tidigare getts ut i tryck form av Random House och menar att det räcker med författarnas medgivande. (Ny Teknik 2001:21)

EUs program eContent satsar mer än 200 milj kr på projekt som förbättrar tillgången till information från den offentliga sektorn och till insatser för att göra informationstjänster flerspråkiga och bättre anpassade till kulturella förhållanden i främst medlemsländerna. Produktion och förmedling av digital information med europeiskt ursprung står i förgrunden. (Näringsdep., CS 18/5 2001)

Hälften av surfarnas tid spenderas på 4 jättar, enligt Jupiter Media Metrix. De är AOL Time Warner (32 %), Microsoft (8 %), Yahoo (7 %) och Napster (4 %). 60 % av tiden läggs på produkter och tjänster från 14 bolag (för ett år sedan var antalet 40). (CS 6/6 2001)

Antalet Internetanslutna hushåll i USA minskar för första gången, från 68.7 till 68.5 milj. Jämför Sverige, där en avmattning i tillväxten nu märks. (CS 16/5 2001)

Webbens historia tecknas av i två böcker av dess skapare: Tim Berners-Lee: "Weaving the Web" och Robert Cailliau: "How the Web was born" (medförfattare James Gillies). (Jag brukar inte ge boktips, men eftersom webben just fyllt tio år och böckerna får mycket god kritik i (Free Pint 25/4 2001) så ... (Jag har själv läst den förstnämnda - den är fascinerande/Lars)

En jobbsökplats för oss i informationsbranschen har öppnats av Free Pint (www.freepint.com/jobs). (FreePint 23/5 2001 m fl)

2.10 Sökmotorer

På vårens konferens Internet Librarian International 2001 i London talade två välkända sökmotorgurus, Greg R. Notess och Danny Sullivan (Searchenginewatch), om trender inom området. Sökmotorerna tillhör dem som drabbas hårt när nätannonserna viker. Förutom att skära ner verksamheten eller bli uppköpta så söker de nu efter andra finansieringsformer. E-handel har man prövat men det gick inte så bra. Att ta betalt av användarna skulle vara förödande eftersom de vant sig vid att sökmotorer ska vara gratis. Så nu är trenden "paid participation", "betala för att delta". De webbplatser som önskar bli indexerade - eller i alla fall bli indexerade snabbt (och inte efter tre månader ...) - får betala för det. En variant är "sponsored links". Så finns möjligheten att ta betalt för en bra placering på träfflistor. Etc.

En annan trend är att man skaffar sig konkurrensfördelar gentemot andra sökmotorer genom att införa nya finesser och avancerade sökmöjligheter.

Greg och Danny berättade vidare att sökmotorernas tidigare kaxiga tal om att täcka in hela webben nu har tystnat. Det är nämligen nästan ogörligt (tekniskt och ekonomiskt) att hänga med i webbens snabba tillväxt (och därtill ha tillräcklig kapacitet för alla användare!). Greg berättade att "Google säger sig ha indexerat 1.35 miljarder webbsidor. I realiteten rör det sig om ca 500 miljoner." Därför pågår nu en trend där sökmotorerna nischar sig eller skaffar sig specialiteter.

AltaVista förses med nyhetsbevakningsfunktion från Moreover. Den täcker 2.400 nyhetskällor på webben och uppdatering sker var 15:e minut. Träffar från dessa källor presenteras överst i träfflistorna. (Ny Teknik 2001:12, IWR May 2001, Online May/June 2001). Moreover har också tecknat avtal med Autonomy för att tillhandahålla nyheter i Autonomys Portal-in-a-Box. (EContent May 2001)

AltaVista ger nu tillgång till nyheter mm från New York Times. (ResearchBuzz 10/5 2001)

AltaVista ger bilder i träfflistan och möjlighet att spara sökresultat. Sökningar via (uk.altavista.com) ger träfflistor som även är försedda med "tumnagelbilder" hämtade från de funna webbplatserna. (Sökningar via (www.altavista.com) och (se.altavista.com) ger enbart bildsökning om man klickar på "images" resp "bilder".) En annan finness via uk- och se-webbplatserna är MySearch, som ger möjlighet att spara och återanvända upp till 25 egna sökningar. (ResearchBuzz 19/4 2001)

AltaVistas BabelFish översätter nu från kinesiska, japanska och koreanska.

(babelfish.altavista.com) (ResearchBuzz 5/4 2001, som också ger tipset att klippa och klistra önskad URL inklusive <http://> på avsedd plats)

Google arbetar hårt på att återskapa Deja's funktioner. Google menar att kritiken mot bristen på funktionaliteter i "nya" Deja.com är orättvis eftersom det enda man köpte var namnet och själva informationen - inget mer. (NewsBreaks 14/5 2001). Usenet-arkivet fr o m 1995 är nu sökbart. (ResearchBuzz 7/5 2001)

"Google Toolbar" nytt sökverktyg i Google. Det kan laddas ner gratis via (toolbar.google.com) och ger en rad möjligheter, bland annat "Site Search" (söker den webbplats du just besöker, "ofta bättre än söklplatsens egen sökfunktion"), "Word Find" (finner dina söktermer varhelst de förekommer), "Highlight" (markerar dina söktermer varhelst de förekommer, var och en i egen färg) och "Page Rank" (visar Googles rankning). (NewsLink 19/5 2001)

Ska Inktomi köpa Google? Så ryktas det i alla fall. (ResearchBuzz 31/5 2001)

Inktomi har startat ett "pay-for-placement"-program. För de webbplatser som betalar finns också möjlighet att få metadata om multimedia mm indexerat (Online May/June 2001, EContent May 2001). Inktomi går f ö dåligt och säger upp en fjärdedel av sina 1.000 anställda. Digitoday 22/4 2001)

Infoseek är död. Denna en av de äldsta sökmotorerna på nätet köptes av Disney 1999, men i och med att dess portal Go.com bytt sökmotor till GoTo.coms sökmotor så fanns det inte längre plats för InfoSeek. (Online May/June 2001)

Northern Light och Search4Science ska lansera ny söktjänst för vetenskap. Den nyttjar bl a norska Search4Sciences Dynamic Search och dess "läraktiga" synonymbank. (NewsBreaks 4/6 2001)

Northern Light erbjuder manuell sökhjälp via Sopheons "söktjänst" Intota. Användaren beställer och betalar sökningarna online (med kreditkort) via Northern Light. Teltech Resource Network, numera Sopheon, startades 1984 och den egna söktjänsten Intota startades på webben i december 2000. (NewsBreaks 9/4 2001)

Yahoo startar betaltjänst. Det är Yahoo! MarketTracker, som innehåller börskurser, marknadsanalyser, affärsnyheter mm. Priset är 100 kr per månad. (ResearchBuzz 5/4 2001)

Metasökmotorer granskas i en artikel av sökmotorgurun Danny Sullivan, SearchEngineWatch. Speciellt granskas deras utnyttjande av "pay-for-position"-sökmotorer. Danny föredrar Ixquick och Visimo. (searchenginewatch.com/sereport/01/05-metasearch.html, ResearchBuzz 31/5 2001)

ProFusion söker den osynliga webben. Metasökmaskinen ProFusion från Intelliseek har öppnats. Den utnyttjar sökmotorer, webbguidar, diskussionsgrupper, nyhetskällor m fl för att hitta information på "the invisible web". (beta.profusion.com) (IWR May 2001, ResearchBuzz 17/5 2001)

Ditto är bästa sökmotorn för bilder - i alla fall enligt den studie som redovisas i Hassan & Zhang: "Image search engine feature analysis", Online Information Review 25(2001):2 p103-114.

Sökmotorer för bilder finns det för övrigt många av. En bra webbplats för att hålla sig ajour tycks (www.fotofinder.net) vara. (Free Pint 23/5 2001)

3. Sverige

3.1 Information Management 2001

Få informationstjänster på IM 2001. Årets version av E-Business Software & Information Management, som avhölls på Sollentunamässan 4-5 april, drog ännu färre utställare än föregående år som presenterade information och informationstjänster. Jag fann AffärsData, AnbudsJournalen, Bell &

Howell, Bibliotekstjänst, Euro Business Link, KreditFakta, SignOn och ... tja, det var väl ungefär alla (OK, jag kan ha missat någon). Och detta av över 150 utställare! Vad blir det nästa år? Däremot var det mycket gott om produkter för informations-/kunskaps-/dokumenthantering, "portaler" etc. Bland de som inkluderar textsökning baserade på egna system kan nämnas Autonomy (i vars monter fö Docere höll föredrag), Hummingbird, Open Text, Sunstone och Verity. (Eftersom Open Text nyligen köpt på sig BRS/Search var jag förstås nyfiken på hur man marknadsför denna. Företagets "flaggskepp" är ju LiveLink, vars sökfunktion nyttjar Basis Plus, fd konkurrent till BRS/Search. Personalen i montern såg ut som frågetecken när jag frågade ... Nåväl, Open Text är ett lönsamt företag och jag har på annat håll erfarit att man tar väl hand om BRS/Search.) (LK)

3.2 Online/webbtjänster, omvärldsbevakning

Material från Norsk Telegrambyrå nu i AffärsData. (Vision Online 2001-06-05). Antalet källor i AffärsData är nu över 50 efter att sedan årsskiftet också ha utvidgats med Hufvudstadsbladet (Finland), Dagens Næringsliv (Oslo), Ekonomi24, Dagens Finans, Vision-Media.se, Resumé Online, Börsens Informationstjänst, Effektiv E-handel, Nytt från Revisorn och Pension och förmåner. (AffärsData News 2001:2)

Affärsdata har fått nytt webbgränssnitt och kommer, om jag (obs!) förstått det rätt, att byta sökmotor i höst. Den ska nyttjas även för PAR.. Man arbetar med att integrera de olika tjänsterna, bl a genom att organisationsnummersätta företag som förekommer i artikelarkivet. Man inleder med de som är börsnoterade. (Det låter ändå som ett digert arbete!). (LK)

Affärsdatas bevakningstjänst förbättras. Nu kan användarna själva skapa och redigera sina sökprofiler. (AffärsData News 2001:2)

Affärsdata tagit bort all information om LexisNexis på sina webbsidor. Måne ett tecken på att man avser att sluta som återförsäljare? I så fall blir InfoTorg (åter) ensam svensk representant. (LK)

Nyhetsbyrån Ticker nu vid Affärsdata. Ticker, som ägs av Ecovision, producerar och förmedlar ca 200 nyheter per dag i realtid. (Affärsdata 2/4 2001)

Europolitan distribuerar Nyhetsbyrån Tickets nyheter som mobil Internettjänst. (Ecovision)

Bonnier Affärsinformation har köpt Fletcher-Collins, en av Irlands viktigaste aktörer inom affärs- och kreditinformation. (IWR April 2001)

Ännu fler källor i PressText: Privata Affärer, Resumé, Bonniers Lexikon, Skolvärlden, Veckans Affärer, Dagens Arbete, Jusektidningen, Tara och Lön&jobb. (PressText 2001-05-18)

Tidskriften Ikoner finns nu i Mediearkivet. (Bibliotekstjänst 2001-05-10)

Kreditupplysning i mobilen. Även KreditFakta kan nu nås via InfoTorg WAP. Bonniers KreditFakta erbjuder kreditupplysningar och ratinginformation om samtliga juridiska personer och enskilda näringsidkare i Sverige. (InfoTorg 21/5 2001, CS 23/5 2001, Veckans Affärer 5/6 2001).

Svenska varumärken i databas. PRVs Patlink kan nu nås på webben via InfoTorg. (LK)

MiljöLex ny databas från NotaBene. Den innehåller miljömål från miljödomstolarna, HD, Regeringsrätten och EG-domstolen och kan sökas via såväl NotaBenes webbtjänst som InfoTorg. (LK)

Företagsinformation från Learning Place på Emfas.com. Learning Place utvecklar kundanpassade interaktiva utbildningar. Emfas.coms grundstomme är uppgifterna om 400.000 företag. (CS 11/4 2001)

Agent 25 bevakar 300 webbpublikationer. Abonnemang på dess bevakningsfunktion, som dagligen levererar svar på egna sökprofiler, kostar 9.000 kr per år. (Agent25 har under våren haft en intensiv kampanj för att värva abonnenter. Enligt vad jag hört har man fått uppemot 10.000 testkunder, varav ca 500 blivit kunder, i många fall efter att ha prutat på priset ... /Lars). Agent25 utnyttjar Autonomy som sökmotor. Samtidigt samarbetar man med svenska "sökmotorföretaget" Hapax (som utpekats som konkurrent till Autonomy!) (se nyhetsbrev 2001:2) med att utforma "en ny, avancerad tjänst för omvärldsanalys" - som ännu är hemlig. (Agent25.com 2001-04-19, LK)

3.3 Webbplatser i övrigt

Aftonbladet ska ta betalt på webben - men bara för "smalare" produkter, t ex reseguider. "Vi kommer inte att ta betalt för det journalistiska innehållet". (Ny Teknik 2001:23)

Metros webbtidning läggs ner. Orsaken är dålig lönsamhet pga för låga annonsintäkter och höjda avgifter från bl a nyhetsleverantörerna TT och Finanstidningen. (DIT 17/5 2001)

Pressmeddelanden på webben. Svenska Media AB har startat Newsonline.se, som enligt egen utsago är den "största presswebben i Sverige". F n finns här nyheter, pressmeddelanden och bilder från drygt 500 företag, myndigheter m fl. Den är gratis att använda. (Newsonline 2001-05-09)

bibliotek.se öppnas i sommar. Det rör sig alltså om samarbetsprojektet mellan KB/Libris och Bibliotekstjänst, som ska resultera i "en resurs på Internet för gratis samsökning i folk- och forskningsbibliotekens samlade bestånd". Två databaser, ett gränssnitt ... (Bibliotekstjänst, IM 2001, 4/4 2001)

Databas om produkters miljöbelastning ska byggas av Stockholms LIP-kansli, den kommunala organisation som sköter ansökningarna av pengar från regeringens miljömiljarder. Det gäller allt från vitvaror och värmepumpar till kontorsmaskiner. (Ny Teknik 2001:13)

En webbplats med tips för datorarbetsplatsen har lanserats av forskare vid Arbetslivsinstitutet pga det stora antalet frågor. Även rättsliga fakta ingår. (www.niwl.se/datorarbete). (CS 2001-03-23)

Ronden.se vidareutvecklas till mötesplats för läkare. Målet är ett dagligt arbetsverktyg för läkarkåren, med en beslutsstöds- och kunskapsdatabas, information om sjukdomar och behandlingar, mm. (CS 24/4 2001). Ett exempel på vad som ska ingå är pacemakerregistret. (CS 9/4 2001)

Länksamling inom bioteknik. (biogate.lub.lu.se). Ansvarig är Inst. för bioteknik vid Lunds universitet. "Användbart, uppdaterat och sammanställt av de riktigt insatta" anser (Ny Teknik 2001:19)

Portal till den svenska finansvärlden. Webfinansier.com startade i januari och innehåller främst länkar, till allt från börsplatser till aktieklubbar. (CS 30/3 2001)

ABB deltar i europeisk informationsportal för elbranschen. Sju europeiska branschjättar investerar 180 milj kr i portalen, Volimum, som öppnas i Sverige år 2002. (Ny Teknik 2001:21, DIT 16/5 2001)

Studera.nu ny webbplats för högskolestuderande. Här samlar Högskoleverket "allt som en blivande student behöver veta". Högskolorna uppdaterar själva sin information. (Öppna System 1/2001)

Tabellverket Sveriges befolkningsstatistik 1749-1859 nu tillgänglig gratis på webben. Uppgifter från 2.500 församlingar ingår. Bakom står Demografiska databasen vid Umeå univ. (DIT 7/6 2001)

Bebyggelseregistret på webben. Det gäller ca 1.000 av de 23.000 dokumenten (texter, fotografier, ritningar mm) om svenska byggnader i 12 kommuner från 8 län. (www.raa.se/bebygg) (CS 26/3 2001)

3.4 Myndigheter, samordning mm

Kreditupplysning på webben utan omfrågadkopia väckte rabalder. Som jag berättade i förra nyhetsbrevet har Svensk Upplysningstjänst (SvU) startat webbtjänsten Arkivet, via vilken kreditupplysningar kan tas även på privatpersoner utan s k legitimt skäl och utan att omfrågadkopia går ut. Tjänsten finns också på InfoTorg. Datainspektion har nu reagerat och fattat beslut om att verksamheten ska stoppas. Men SvU överklagar och fortsätter verksamheten tills vidare. Ärendet är nu uppe i Länsrätten. Knappast någon tror att SvU vinner. (DN 5/4 2001, Metro 6/4 2001, DIT 7/6 2001)

SverigeDirekt i ny tappning (www.sverigedirekt.gov.se) får sökmotor. Sökmotorn, som har tagits fram i samarbete med KB, kan användas för att endast söka på webbplatser inom den offentliga sektorn. SverigeDirekt samarbetar också med CID - Centrum för användarorienterad IT-design på KTH. SverigeDirekt är en kommitté under Statsrådsberedningen. En särskild utredare har fått i uppdrag att se på hur den verksamhet som bedriv idag kan drivas vidare i framtiden samt överväga vilken samordning som kan ske mellan denna och annan IT-baserad samhällsinformation. Portalen har idag mellan 2.000 och 3.000 besökare per dag. (Öppna System/Statskontoret 1/2001, CS 20/4 2001, Datateknik 2001:7)

Företagarguiden visar behov av statligt "termsystem". Företagarguiden är en informationstjänst inom den offentliga sektorn som bl a ska "ge lättillgänglig och innehållsmässigt korrekt information om relevanta ämnen". Bakom står Näringsdepartementet. 24 myndigheter deltar. Den startade i december 2000. I en artikel skriver f d projektledaren för Företagarguiden så här: Projektet "... konfronterades med en allvarlig brist i den offentliga sektorns informationsredskap: Det saknas ett advekat myndighets-thesaurus. Behovet av ett allmänt och strukturerat termsystem tillämpat på svenska myndigheter gör sig kännbart vid varje informationssamordningsförsök i myndighetssfären. Medvetenheten om behoven finns redan hos viktiga aktörer inom förvaltningen. Tiden är mogen för regeringen att göra en bestämd insats på detta område. Förutsättningarna är goda i form av en hög kompetens, exempelvis hos KB." (Öppna System/Statskontoret 1/2001)

Två nätverk för samordning av informationsresurser. För snart ett år sedan initierades såväl **Svensk Förening för Nätverksbaserad Information** (prel. namn) som nätverket **SIRNET** (Network for Swedish Information Resources; som delvis är ett resultat av IT-kommissionens hearing om den "mjuka" IT-infrastrukturen förra sommaren. SFNI, som nu haft sitt konstituerande årsmöte, ska bl a "utgöra en neutral arena för producenter och användare av nätverksbaserad information" och "verka för att en sammanhållen strategi" för denna "utvecklas för hela samhället". I förgrunden tycks stå sådant som Internet, metadata, bibliotek och högskolor. SIRNET däremot har en inriktning mot myndigheternas information - i bred bemärkelse. På agendan har stått allt från information inom sjukvården och skolan till e-handel. Bland deltagarna märks personer från Statskontoret, FMV och kommuner. Man har nu kommit så långt att söker "finansiellt stöd och förankring för SIRNET inom Statsförvaltningen". (LK)

Staten bör engagera sig i kvaliteten på bredbandstjänsterna. Det anser bredbandsutredningen, som också föreslår att staten inrättar en delegation för IT-infrastrukturfrågor. (CS 6/6 2001)

Kungörelser på Internet sparar 20 miljoner kr om året. Lagen kräver att alla bolagsförordningar kungörs i Post- och inrikes tidningar. Det vill Gun Hellsvik, ny generaldirektör för PRV, ändra på. (DIT 29/3 2001)

Varumärkeskommittén föreslår att PRVs förprovning av redan registrerade varumärken slopas. Det innebär att företagen själva måste bevaka att deras varumärken inte utsätts för intrång och kontrollera att nya produkters varumärken inte är registrerade av andra företag. (CS 20/4 2001) (Affärsmöjlighet för varumärkesdatabaserna, männe? /Lars)

Konsumentverket KO deltar i ny webbplats för konsumenter som handlar på nätet. Det rör sig om www.econsumer.gov som har startats av International Marketing Supervision Network, som består av tillsynsmyndigheter från 30 länder. (CS 9/5 2001, DIT 10/5 2001, Ny Teknik 2001:22)

3.5 Böcker, rapporter

Ny bok: "Juridik på burk. Juridiska informationsdatabaser - uppbyggnad och sökning". Författare är Lena Blomquist. I recensionen i TLS Information 2001:3 fick den omdömet "... i sin helhet är detta en informativ och komprimerad genomgång av grunderna i informationssökning, med speciellt fokus på juridiken". Själv vill jag tillägga att många av författarens personliga reflektioner kring dagens databaser och söksystem ger oss leverantörer en och annan nyttig tankeställare. (LK)

Ny bok: "Research på Internet: Använd söktjänster och databaser effektivt". Författare är Eva Björkman och Richard Olsson. Recensionen i Biblioteksbladet 2001:3 är inte särskilt positiv. Problemet är att "författarna har ambitioner att vända sig till såväl nybörjare som erfarna Internetanvändare". Presstext, ArtikelSök, Libris, Rixlex, Svesök etc "beskrivs på ett föredömligt sätt beträffande innehåll och tillgänglighet, men när själva sökningen i dem ska beskrivas får läsaren inte på något sätt lära sig det som mer eller mindre utlovas". (LK)

Ny rapport från PTS: Svensk Telemarknad. Antalet Internetabonnemang vid årsskiftet var 2.53 milj (varav 2.16 milj privat och 0.37 milj företag). 84 % nyttjade modem, 7 % ISDN och 2 % GSM. En avtagande tillväxt kan förväntas. Internetmarknaden omsatte ca 3.4 miljarder kr år 2000 (25 % mer än 1999). Av detta har Telia 42 % och Tele2 12 %. Användandet av SMS ökar snabbt, från 141 milj SMS 1999 till 494 milj SMS år 2000. (www.pts.se, som PDF) (CS 11/5, 16/5 2001, LK)

3.6 Teleadresser/nummerupplysning online

118 118 Online både via Respons och InfoTorg. Telias Respons, som driver nummerupplysningen 118 118, har sålts till Industri Kapital. Man driver nu (återigen ...) en kampanj för sin 118 118 Online som har "flyttats ut på Internet" och kan nås av företag direkt eller via intranät. I mars 2001 hade man 550 avtalskunder, t ex SAS och Ericsson, och antalet sökningar var 30.000 per dag. (Den "manuella" nummerupplysningen tar emot 60 milj samtal per år till 118 118). Och InfoTorg har precis öppnat sin tjänst TelePlus, som också erbjuder sökning i 118 118, men med eget gränssnitt och prisvillkor. Uppgifter om abonnenter till 11 miljoner telefonnummer i Telias fasta nät och mobilnät ingår. Inom kort ska man också täcka in andra operatörers 2.5 milj abonnemang. Vidare har Respons utlandsupplysning på 118 119 nu fått tillgång till nummerdatabaser i ca 20 länder samt kan ge service via SMS. (Vision 29/3, 18/4, 19/4 2001, Mimer News april 2001, CS 23/4 2001, DIT 26/4 2001)

Storbråk om 118 118. Så skriver Vision (23/4 2001) och syftar på 118 100 Ahhaa's (dvs Respons konkurrent på nummerupplysningsmarknaden) och Post- och telestyrelsen, PTS, irritation på att Respons vill ta 10 milj kr per år plus en royalty om 7 % per år för att lämna ut sina uppgifter till Ahhaa, som vill bygga en konkurrerande nummertjänst på nätet. Ahhaa betalar redan idag 15 milj kr till Telia för att lämna ut nummer per telefon. Den föreskrift om "Teleoperatörers skyldighet att lämna ut teleadresser för nummerupplysningsändamål" som PTS gett ut har ännu inte antagits av EU utan frysts till den 2 augusti. Om den antas kan Telia och de andra komma att tvingas att lämna ut sina uppgifter till självkostnadspris. (LK)

Gratis nummerupplysning på Internet konkurrerar med utlandsupplysningen 118 119. Aktiv IT ligger bakom www.nummerupplysning.com som erbjuder gratis sökning bland privat- och företagsnummer i 164 länder. (DIT 3/5 2001)

Apropå telefonnummer: Eniro och Gula sidorna förblir svenskt. Detta efter att Telia, huvudägaren till katalogbolaget Eniro, sagt nej till italienska Seats ("Italiens gula sidor") bud på 27 miljarder kr för

Eniro. Eniro går f ö mycket bra. Omsättningen under första kvartalet var 866 milj kr, mot 409 milj kr motsvarande period förra året. Särskilt starkt gick Eniro på Internetreklam i Sverige, där bolagets omsättning gick upp 60 %. Eniro har 3.200 anställda, varav 600 i Sverige. (DN 1/6 2001, m fl)

3.7 Företagshändelser

Sema har köpts av Schlumberger, ett företag verksamt inom olje- och IT-branscherna. Sema och IT-delen av Schlumberger har nu slagits ihop till SchlumbergerSema, som har 30.000 anställda i 130 länder och år 2000 hade en sammanlagd omsättning om 12 miljarder kr. InfoTorg påverkas inte. (LK)

Skriptor byter namn till Compu-Mark Nordic. Vidare kommer man mer än tidigare att betona att man är ett företag inom Thomson. (Skriptor maj 2001)

Waymaker nytt bolag när Observer samordnar. Det rör en ny division som ska bestå av bland annat den nordiska informationstjänsten BIT, Media Information (UK) samt nyförvärven News Online, Svenska Media och Infomedia i Norge. Observers andra division behåller namnet Media Intelligence. (DIT 7/6 2001, Vision 7/6 2001)

FöretagsFakta har sålts till Tele Danmark för 85 milj kr. (CS 2/4 2001)

Yahoo stänger Sverigekontoret. Verksamheten ska skötas från London. (CS 7/5 2001)

Nästan inget kvar av Bonniers konsumentinriktade nätsatsningar. Avida.se lades ner i april. Nyli- gen såldes den populära musikrecensionswebbplatsen Feber.se till Expressen efter att man skrinlagt planerna på att ta betalt när annonserna sinade. (DIT 5/4, 10/5 2001, DN 4/5 2001, Vision 6/5 2001)

Mogul.com, fd Optosof, har det kärvt i Norge. Personalen minskas med från 160 till 110. (DIT 10/5 2001, CS 4/5, 18/5 2001)

3.8 E-böcker

Bibliotekstjänst distribuerar netLibrary's e-böcker i Norden. Btj erbjuder nu 1.800 titlar av totalt 36.000 från netLibrary (som vid årsskiftet ska man ha 50.000). NetLibrary tillhör de ledande i världen vad gäller e-böcker. (Btj 2001-04-06, CS 21/5 2001)

PrioInfo ger tillgång till nya e-bokstjänster från Books24x7. Det rör hundratals referensböcker inom IT och affärsinformation från en rad förlag. (PrioInfo 6/6 2001)

4. Annonsering på nätet

Nätannonseringen minskar. Som ett dotcomdödens efterspel har sedan i höstas allt fler webbföretag, vars verksamhet helt eller delvis finansieras av annonser (portaler, e-marknadsplatser, e-utbildning, nätbutiker, sökmotorer, webbplatser med information, ...), fått göra drastiska nedskärningar - eller gått under. Nu har siffrorna bakom orsaken - den vikande annonsmarknaden - börjat komma. Enligt Institutet för Reklam- och Mediestatistik (IRM) backade Internetannonseringen med 15 % under första kvartalet i år. (DN 29/4 2001, Vision 31/5 2001).

Också Scandiavia Online (som gör en storförlust bland annat på grund av minskade intäkter från sina portaler, bl a Passagen, och säger upp 70 personer) bedömer att Internetannonseringen i Norden under första kvartalet har minskat med 10-15 % jämfört med motsvarande tid förra året (DN 10/5 2001, CS 11/5 2001). Mediebyråernas mediebarometer anger att investeringarna i Internetreklam har minskat

med 36 % under årets fyra första månader (DN 18/5 2001) - och under april i år förmedlade mediebyråerna 58 % mindre annonser än april förra året. Detta får Vision att utropa att "början på året är en katastrof för de som lever på nätannonser - varken mer eller mindre." (Vision 25/5 2001).

Nätannonseringen, som förra året var drygt 1 miljard kr och tidigare spåts närma sig 2 miljarder kr i år, lär istället hamna någonstans kring 800 milj kr. Första kvartalet var den vad jag förstår ca 200 milj kr (InfoData). Nätannonseringen internationellt var ca 60 miljarder kr år 2000, enligt eMarketer. (Searcher March 2001). Apropå internationellt så är den vikande nätannonsermarknaden ingalunda bara en svenskt företeelse. Det vittnar inte minst ett flertal notiser under "Internationellt" i detta nyhetsbrev om. Och sett till den typ av information som detta nyhetsbrev täcker (dvs information för yrkesmässig användning) tycks t ex USA ha drabbats värre än Sverige. Medan det i Sverige mest är webbplatser med information för huvudsakligen privat användning som har annonsfinansierats, så har detta i USA också skett för ett flertal webbplatser med information för yrkesmässig användning (t ex inom det juridiska området). Därmed har många av dessa nu gått under eller sålts.

5. Rapport från några branscher

5.1 Dystert för e-böcker

Folke Schimanski, som besökt e-bokskonferenser i London och Stockholm, menar att e-böcker är en dålig affär och att "de traditionella förlagen gett sig in på e-boksmarknaden för att ingen annan ska sno åt sig kakan". Om det varit en lysande affär "hade vi fått reda på det". T ex har svenska eLib hittills bara sålt knappt 600 exemplar. (eLib samarbetar med Piratförlaget, N&K, Studentlitteratur, Pagina, ePan m fl). Han refererar vidare Tony Feldman, keynote-talare vid vårens Epub-konferens i London, som på frågan "Blir e-boken en mass- eller nischprodukt?" utan tvekan svarar "Definitivt det senare". (CS 20/4 2001). Walt Crawford konstaterar att "So far, the news is mostly discouraging" (EContent April 2001). Forrester och IDC tror på en långsam tillväxt för e-böcker de närmaste åren. (About Publishing - www.publishing.about.com). Niklas Dahlin skrader inte orden i sin artikel "Långt kvar till elektroniskt papper": "Utan e-papper får vi antagligen inga e-böcker heller. Det säljs antagligen inte fler läsapparater för e-böcker idag än det säljs ångmaskiner, och bokläsandet på handdatorer verkar inte vara mycket mer utbrett. ... Handdatorer och surfbrädor tar oss tillbaka till begynnelsen: De har fler likheter med lertavlor än med pocketböcker." (Datateknik 2001:7).

5.2 Bokhandel på nätet går dåligt

En genomgång av svenska nätbokhandlar visar bara bara förluster. Det gäller bland annat Stop4u (som har "fler än 20.000 kunder"), Netbokhandeln, Adlibris (som har 50.000-60.000 kunder och sålde för 22-23 milj kr 2000), BOL Nordic (som under namnet Bokus omsatte 60 milj kr i Sverige maj-dec 1999), Internetbokhandeln.se, Bokex och Datorbokhandeln. Akademibokhandeln är ett möjligt undantag. Det överskuggande problemet är fraktkostnaderna. (Svensk Bokhandel 2001:3). Bol Nordic kommer nu att chockbantas efter att tyska Bertelsmann beslutat att man vill effektivisera och slå ihop Bol.com med sin bokklubbsverksamhet. Den andre ägaren, KF Media, har accepterat. Resultatet blir att man stänger i Norge och Danmark och skär bort 40 av totalt 62 tjänster. Kvar blir man i Sverige, Finland och (troligen) London. (SvB 2001-05-17, Datateknik 2001:9). I USA har bokförsäljning via nätet stagnerat på 7 % av bokmarknaden. (DN 18/4 2001)

5.3 Näthandeln minskar för första gången

Svenska Handel rapporterar att detaljhandeln över nätet minskade med 8 procent under årets första kvartal jämfört med föregående kvartal. År 2000 var näthandelns andel av den totalt försäljningen 2.4

%, en uppgång från 1.6 % 1999. Medan de Postorder har idag ca 5 %. (Vision 31/5 2001, CS 1/6 2001)

5.4 Svåra tider för e-hälsa

Finanstidningen skriver att de flesta kommersiella webbplatserna för e-hälsa lagts ner och att de som är kvar har dragit ner rejält. Kelly Odell, vd för medicallink.se och den primavi.com, tror inte att någon är lönsam. Han har själv minskat sin personal från 25 till 5. (DIT 10/5 2001). En orsak är konkurrens från den offentliga vårdens satsningar på e-hälsa. Landstingen och Apoteken satsar i år 15 milj kr på sin Infomedica, där 25 allmänläkare svarar på frågor och över etthundra läkare skriver artiklar om sjukdomar, läkemedel mm. I dagarna startar Infomedica en ny barnavdelning och i höst satsar man på tandvård. (DN 17/3 2001)

5.5 Nätmäklarbranschen konsolideras

HQ.se Aktiespar köper konkurrenten Avanza. Därmed finns det bara tre renodlade aktörer kvar på marknaden, varav två stora: Avanza HQ Aktiespar (77.000 sparare) och NordnetTeletrade (65.000 sparare, varav Nordnet 34.000 och Teletrade 31.000 - de slogs nyligen samman) samt en mindre, E-trade (10.000 sparare). Före fusionsvägen fanns det 7 renodlade nätmäklare. Därtill finns förstås bankerna. Aktie- och fondhandel på Internet nyttjas idag av nära 500.000 privatsparare. (Vision 7/6 2001, Avanza 8/6 2001, CS 11/6 2001)

5.6 Webbrekryterarna har det svårt

En del lägger ner, en del blir uppköpta. Nätrekryteraren Plenia lägger ner sin jobbwebbplats för att överleva. Förlusttyngda Jobline har i dagarna köpts av amerikanska jätten Monster-com för 1.2 miljarder kr i aktier. AMS förslag om en gemensam webbplats för rekrytering får tummen ner från branschen, som anser att en sådan är begränsar konkurrensen och gör tillvaron ännu svårare. Det AMS föreslår är en öppen databas för CVs, baserad på en XML-standard för kompetensprofiler, som man anser skulle underlätta för såväl arbetssökande som rekryterare. I dagarna öppnas f ö en europeisk webbplats för jobbsökande, som utvecklats av AMS på uppdrag av EU-kommisionen. (Vision 31/5 2001, DIT 31/5 2001, CS 1/6, 6/6, 8/6, 11/6 2001)

5.7 E-utbildning ingen succé

Under IT-ryan för några år sedan spåddes e-utbildning en lysande framtid. En rad företag startades inom området. Men efterfrågan blev inte den väntade. Dessutom har verkligheten visat det som de flesta redan visste: det går inte att ersätta lärare med teknik. (Ny teknik 2001:17, Vision 25/5 2001, CS 1/6 2001) (Här minns jag Bodil Jönsson när hon i sitt föredrag vid TLS höstkongressen 2000 inte skräddade orden utan totalt dömde ut företeelsen e-utbildning. Det är visserligen bara ett halvår sedan, men då var det inte alla som vågade tala ut. /LK)

5.8 Mobil information är på väg - men det går inte fort

Det lär finnas 50 miljoner mobiltelefoner och handdatorer med WAP, varav i Sverige kanske 1 miljon. Men det är bara mellan 10-15 % som verkligen används för WAP-tjänster. Ändå finns det numera en hel del tjänster som är WAP-anpassade - även om många utvecklingsplaner har lagts på is i avvaktan på att intresset ska öka. Många har dömt ut WAP. Men faktum är att det inte finns något alternativ - och man ska komma ihåg att morgondagens WAP inte är lika med dagens. Nästa generations WAP

förenar WAP och japanska NTT Docomos I-Mode. Flera teleoperatörer har lanserat GPRS, som ger flera gånger högre hastighet än dagens GSM (9.600 bps). GPRS medger också att utrustningen ligger ständig session med tjänsten och att man därmed slipper det omständliga påloggningsförfarandet; dvs det som kanske mest hämmar användningen. Därtill blir kostnadsbilden en helt annan (lägre). Men vad hjälper det när det knappast finns - eller säljs - några telefoner för GPRS? För att inte tala om 3G, nästa generations mobiltelefoni. NTT Docomo, som ligger längst fram, har skjutit på den kommersiella starten till hösten. I Sverige tar det säkert ett par år till. Och även för 3G behövs det nya telefoner! Så nog tar det tid innan vi når den mobila framtid som trots allt de flesta är övertygade om att vi har att se fram emot!